No 1792 — 1853

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG, 14 MAART.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 12 Maart.

De Tweede Kamer heeft gisteren aangenomen het wetsontwerp tot *regeling van den pligt der provincie om aan behoeftige gemeenten te hulp te komen.* Daarin wordt bepaald dat eene gemeente, welke in de dringende behoefte harer huishouding niet kan voorzien, wordt bijgestaan door de kas der provincie; en in zekere gevallen ook door eene bijdrage van den Staat. De Koning beslist zoo er verschil bestaat, of de gemeente al dan niet aanspraak heeft op ondersteuning. Daartegen zijn eenige bedenkingen in het midden gebragt door de heeren Mackay en van Nierop, die door den minister van Binnenlandsche Zaken zijn beantwoord. De heer van Nierop heeft een amendement voorgedragen met het doel, om het beginsel van ondersteuning te verleenen alleen van toepassing te verklaren voor gemeenten beneden de 6000 zielen. Dat voorstel is bestreden door de heeren Hagenholz, van Eck, Gevers Deijnoot en den minister. Met regt. Wat doet het er toe dat eene gemeente zes of meer duizend inwoners telt, als zij behoeftig is en onmogelijk voorzien kan in de dringende behoeften harer dagelijksche huishouding? Zou zij daarom aan haar lot moeten worden overgelaten, omdat zij in plaats van 5000 inwoners, er 7000 bezitten zou? Of zou daarom eene gemeente nooit behoeftig kunnen worden, omdat en zoodra zij het getal van 6000 ingezetenen zou hebben bereikt? Wel is waar dat kleine gemeenten meer bloot staan aan het gevaar om in hunne behoeften niet te kunnen voorzien, dan groote; maar daarom behoeft men groote gemeenten niet uit te sluiten van de aanspraak op ondersteuning, zoo hun het lot der kleine gemeenten ten deel viel, dat zij door een zamenloop van omstandigheden buiten staat werden gesteld om de noodige huishouding te bekostigen. Het amendement is dan ook verworpen met eene meerderheid van 41 tegen 14 stemmen. Het ontwerp is daarop aangenomen met 45 tegen 10 stemmen.

Maandag zal nog eene openbare zitting worden gehouden. Daarna gaat de Kamer voor een onbepaalden tijd uit een.

Gisteren is aan de leden van het Departement *Amsterdam* van het geheime genootschap *Unitas* het verslag rondgezonden van hetgeen verhandeld is geworden ter algemeene vergadering van dat genootschap, gehouden den 11 Junij 1852. Wij ontvingen het gisteren niet vroegtijdig genoeg, om er nog in ons vorig Nommer gebruik van te maken, doch haasten ons, met wel verklaarbaren ijver, het heden met een enkel woord ter kennis te brengen van onze lezers en het, ten hunnen gerieve, zoo beknopt mogelijk te karakterizeeren.

Afgevaardigden van negen en twintig Departementen waren ter vergadering verschenen, benevens twee gekommitteerden van *Welstand* en van *Hulpbetoon*, »terwijl verder nog eenige belangstellende Leden van de verschillende Protestantsche Genootschappen in de zaal der bijeenkomst [illegible]

Voorzitter was de Generalissimus der geheime genootschappen, het lid van de Eerste Kamer, de heer E. W. van Dam van Isselt, de dichter van *Wanhoop en Christendom*, waarin hij het den lezer zoo klaar maakt als water-chokolaad, dat alle pozitieve godsdienstleer tot wanhoop en vertwijfeling leidt. Dr. J. E. de Voogt sprak »het gemeenschappelijk gebed", waarna de heer prezident eene oratie hield. Dat zij in oratorische verdiensten de speech van Ds Timmers Verhoeven, den voorzitter der vorige algemeene vergadering, — die den mond zoo vol had van het verre Noorden en het verre Zuiden, en van de stormen en gevaren der zee, en van de huisgoden, — zal overtroffen hebben, vermoeden wij, doch kunnen wij met geene zekerheid zeggen, vermits ons slechts de beknopte inhoudsopgave van de redevoering des heeren van Dam van Isselt medegedeeld wordt. Wij vernemen dienaangaande het volgende: »De voorzitter hield eene *doelmatige* aanspraak, waarin hij de ongegrondheid aanwees van de beweering, dat *Unitas* een geheim genootschap zou zijn. Hij gaf daarbij den wensch te kennen, dat het geoorloofd wezen mogt, aan de Roomsche mede-christenen den toegang te verleenen tot de Vergaderingen der Vereeniging, opdat zij zich zouden kunnen overtuigen, dat de geest van liefde en verdraagzaamheid [vergelijk de onderstaande gulle verklaring van den *Kerkbode!*] steeds alle hare handelingen kenmerkt, en opdat zij het zouden leeren inzien, dat *Unitas* slechts verdediging beoogt tegen de aanvallen van eene steeds meer en meer stoutmoedig wordende priesterpartij, die geene middelen ontziet om aan het vrijgevochte *Nederland*, andermaal (*sic*), het knellende juk op te leggen van gewetensdwang en van slaafsche onderwerping aan de bevelen van den man, die over de bergen woont."

Ziedaar de *quintessens* van de redevoering van den heer van Dam, welke het ons spijt niet in haar geheel te kunnen lezen, wijl het ons in der daad zou geïnteresseerd hebben de toelichting te vernemen van de vele gewaagde stellingen, welke ons in de bovenstaande woorden, als de hoofdinhoud van zijne oratie, worden medegedeeld. Ach, dat hij ons geen entrée-billet bezorgd heeft! Onze belangstelling in *Unitas* en de overige geheime genootschappen gaf ons daarop toch wel eenige aanspraak! Wat hadden wij daarenboven gaarne den redenaar, met het gelaat van een *Jupiter fulminans*, de schrikwekkende woorden hooren uitspreken: Men wil ons, leden van *Unitas*, onderwerpen aan de bevelen van-den-man-die-o. v. e. r.-d. e.-b. e. r. g. e. n.-w. o. o. n. t!....." Wat hadden wij gaarne het ironiesch lagchje om zijnen mond bespied, dat hij, bij 't uitspreken dier boemanachtige woorden, toch wel niet geheel zal hebben kunnen verbergen, evenmin als de oude baker zich van glimlagchen kan onthouden, wanneer ze het effekt waarneemt, dat het sprookje van den ruigen weerwolf op de aan hare knieën gezeten kindertjes teweeg brengt! Maar nog grooter belang zouden wij gesteld hebben in het betoog, dat *Unitas* een *liefdewerk* en een *werk van verdraagzaamheid* is, en dat het geenszins de qualifikatie verdient van geheim genootschap. Het ware de triomf der kunst geweest, die beide stellingen met onwedersprekelijke bewijzen te staven, en wij houden te veel van de kunst, om niet gaarne van hare zegepraal getuige te zijn. Nu wij echter ons te vreden moeten stellen met de dorre inhoudsopgave van het verslag, en wij in de noodzakelijkheid zijn, zelven de juistheid der aangehaalde stellingen ter toetse te brengen aan de in het verslag geboekstaafde handelingen van *Unitas* — ach, hoe ver zijn wij er nu van verwijderd, het beweeren van den heer van Dam voor iets anders te houden dan voor een ongerijmd paradox! Immers, *Unitas* zal geen geheim genootschap zijn — en wat vernemen wij van haar ledental, van hare inkomsten, van hare uitgaven, van de plaatsen, waar zij hare industrie uitoefent, van de door haar ondersteunde personen, van de feiten, waarop zij de goddelooze beschuldigingen bazeert, welke zij den Katholieken naar 't hoofd werpt? Niets, niets, niets! Daarover en over alles wat ons meer nabij met *Unitas* [illegible] enkel woord — althans in het [illegible] de vergadering zelve deswege wel wat meer zal vernomen hebben. Wat toch lezen wij op blz. 33 van het verslag? De volgende woorden: »Daarna gaf de Voorzitter te kennen, dat het Verslag, *op de gewone wijze* OMGEWERKT, voor de Leden zou worden gedrukt." Met alle regt maken wij uit deze woorden op, dat het eigenlijke verslag iets geheel anders is dan het voor ons liggende »*omgewerkte*." Hadden nu de »Roomsche mede-christenen" maar het oorspronkelijke verslag kunnen hooren, wie weet, hoe overtuigd zij dan zouden geworden zij van »de liefde en verdraagzaamheid" van *Unitas!* Daarvan echter verstoken en beperkt tot de *toevallige* kennisname van het »*omgewerkte*" verslag — eene omwerking die overbodig geacht zou worden door een elk, die het door hem gesproken woord niet geheim zou willen houden — met welke andere qualifikatie nu te bestempelen de handelingen, van welke wij melding vinden gemaakt, dan met die van liefdeloos en onverdraagzaam, dan met die van onrustkweekend en landverdervend? Dat zij geene andere qualifikatie verdienen, zal onzen lezers uit een volgend artikel blijken.

Alvorens daartoe over te gaan, nog eene aanmerking. Deze: dat er door het gansche verslag heen een toon van ontmoediging, een toon van wantrouwen in zich zelven, een toeleg tot voorzigtigheid heerscht, waardoor dit verslag zich van alle voorgaande kennelijk onderscheidt. Geene reproduktie van aanspraken; geene mededeelingen dan feitelijke, zonder eenige aanwijzing, bijna alle zonder eenige kommentatie; geene hevige opruijende aanvallen en uitvallen, ofschoon hier en daar booze insinuatien niet ontbreken. Met een woord, geen krijgsgeschreeuw en triomfgeschal, waaraan de vorige verslagen ons gewoon hadden gemaakt, maar overal schuwe bedeesdheid! Wij leiden uit dien toon van het laatste verslag geene gevolgtrekkingen af, maar konstateeren dien slechts. Mogelijk echter dat het lot van elders gevestigde geheime genootschappen de aanvoerders van die, welke den grond van het goede Nederland zoo lange jaren ondermijnd hebben, beducht hebben gemaakt. Mogt dat het geval zijn, dan verblijden wij ons daarover en roepen wij hun van ganscher harte toe:

Felix quem faciunt aliena pericula cautum.

Het is wereldkundig, maar het wordt niet dikwijls zoo met ronde woorden erkend, wat de *Evangelische Kerkbode*, in zijn laatste Nommer van het Protestantismus zegt. »Die weet, dus schrijft hij, wat het Protestantismus is, weet ook, dat het in zijn oorsprong en wezen *intolerant* is." Juist zoo, *Kerkbode*. De bekentenis zal u door velen niet vriendelijk afgenomen worden; doch onbetwistbaar is het, dat, wat bovenstaande verklaring aangaat, de waarheid aan uwe zijde is.

Toen de *Kerkbode* het bovenstaande ter neer schreef, moet hij *en veine* van opregtheid geweest zijn. In hetzelfde artikel toch lezen wij de volgende bekentenis, die men evenmin, "hoe historiesch gegrond zij ook zij, alle dagen van protestantsche lippen hoort vloeijen als de verklaring, dat het Protestantismus *intolerant* is. »Door de eerste Hervormers, dus biecht hij eerlijk op, werd eene vrij intolerante leer gepredikt en het onverzoenlijkst intolerantismus tegen Rome en alle gewetensdwingelanden [daaronder worden vermoedelijk de aan de Kerk trouw geblevene Keizer en vorsten verstaan] afgekondigd; in onderscheidene protestantsche Staten zijn, op aangewezen tijden, de Roomsch-Katholieken zoo vinnig vervolgd," dat het met wat men voor de ergste vervolgingen houdt, gelijk gesteld kan worden. Aldus de *Kerkbode*; en, niet waar? zulke schuldbekentenissen worden niet alle dagen vernomen. Mogen zijne vrienden er den *Kerkbode* niet al te lastig om vallen. Wat ons betreft, wij bepalen ons tot het nemen van akte van zijne gulhartige verklaring.

De *Deutsche Volkshalle* bevatte dezer dagen het volgende artikel:

Het ministerieele blad [illegible] Berlijn wordt [illegible] dagelijksche kronijk, het [illegible] het jongste Nommer van het te [illegible] verschijnende *Volksblad voor stad en land* wordt »in een ingezonden stuk uit Lubeck, pater Roh, S. J. »openlijk opgeroepen om aan den redakteur van dat blad »de 1000 gulden te betalen, welke hij in een onlangs »te Frankfort a/M. gehouden preek heeft uitgeloofd aan »dengenen, die uit een geschrift van eenen Jezuit zou kunnen aantoonen, dat zijn orde het beginsel aankleeft: »»het doel heiligt de middelen!" »De onbekende inzender van bovengenoemd stuk, duidt namelijk aan dat »dit heilloos beginsel »het doel heiligt de middelen" »met KLARE, DORRE WOORDEN in de wetten van de orde der »Jezuiten bepaaldelijk bevat is (verg. *Inst. Soc. Jesu*, »*Pragæ* 1757, *vol.* 1. *p.* 414) en hij belooft dat zoodra »pater Roh de bedoelde 1000 gulden zal hebben opgezonden, hij ze ten nutte van den om zijne geloofstrouw zoo hard gekwelden lutherschen predikant Eichhorn in het groothertogdom Baden aan zal wenden."

Wanneer ik nu de 1000 gulden werkelijk moet uitbetalen, dan is het mij volkomen onverschillig, of de belangelooze onbekende uit Lubeck die aan den predikant Eichhorn of aan de Madiai's wil schenken; doch ik

moet hem doen opmerken, dat hij nog eene wezenlijke door mij te Frankfort gestelde voorwaarde te vervullen heeft. Ik heb namelijk de regtsgeleerde fakulteit te Bonn of die van Heidelberg tot scheidsregter geroepen. De onbekende Lubecker wordt alzoo bij dezen openlijk uitgedaagd, zijne aanduiding voor eene dier hooge fakulteiten te staven. Gewordt mij van dien kant de vordering daartoe, dan zal ik de 1000 gulden aan den redakteur van het Halle'sche Volksblad betalen; doch gewordt mij zoodanige vordering niet, zoo laat ik op hem en op de ligtvaardige verspreiders zijner aantijging de schuld eener zware lastering rusten.

De onbekende Lubecker heeft het doel om eene gansche, door de Katholieke Kerk goedgekeurde orde van de diepste onzedelijkheid te beschuldigen; om de middelen tot zulk een heilig doel is hij niet in het minst verlegen. Hij zegt: »het heilloos beginsel: »»het doel heiligt de »middelen"" is bepaaldelijk, met klare, dorre woorden van de wetten der Jezuiten bevat." Waar? Misschien op de aangeduide plaats? Neen! zoo onbeschaamd durft hij toch de waarheid niet te miskennen. Hij zegt niet: zoo staat er geschreven p. 414; maar: (vergelijk *Inst. Soc. Jesu. Pragae* 1757 vol. I p. 414.) Voortreffelijk! En wanneer nu de lezer de plaats niet naslaat, of het genoemde werk niet bij de hand heeft, of althans de bedoelde uitgave hem ontbreekt? Welnu, des te beter! Dan gelooft men den beschuldiger op zijn woord, en de Jezuiten staan daar zwart als de hel; en pater Roh moet 1000 gulden bijeen bedelen, of hij durft zich als een woordbreker op geenen kansel meer wagen. Het doel is dan bereikt en heeft gewis de middelen geheiligd.

Ik zou bijna gelooven dat de onbekende Lubecker de Instellingen van het gezelschap van Jezus nimmer in handen heeft gehad, en dat zijn citaat slechts een zijner lektuurvruchten is uit de anti-jezuitische litteratuur. Ik wil hem en zijnen lezers het opzoeken verligten. Wat er staat op p. 414 der Prager uitgave van 1757, dat kan men vinden in alle uitgaven der Instellingen *societatis Jesu*, onder de rubriek: *Constitutionum cum Declarationibus sexta Pars caput IV et caput V.* Op de aangeduide bladzijde 414 bevatten anderhalve kolom het vierde hoofdstuk: *de auxilio, quod morientibus in Societate praestatur et de suffragiis post mortem*; de tweede helft der tweede kolom bevat het begin van het vijfde kapittel, dat tot op de volgende bladzijde doorloopt. Het vierde kapittel bevat zelfs geen enkele lettergreep, die ook maar van verre op het bedoelde afschuwelijke beginsel van toepassing kan gemaakt worden, maar wel bevat het vijfde hoofdstuk eene plaats waarover men meermalen gevallen is, en die onze onbekende hier of daar bij een protestantschen geschiedschrijver gevonden heeft.

Dit hoofdstuk heeft tot opschrift: *Quod Constitutiones peccati obligationem non inducunt.* Ten genoege van hen, die niet in het bezit van het werk zijn, schrijf ik hier het geheele hoofdstuk af: *Cum exoptet Societas universas suas Constitutiones, Declarationes ac vivendi ordinem, omnino juxta nostrum Institutum, nihil ulla in re declinando, observari; optet etiam nihilominus suos omnes securos esse, vel certe adjuvari, ne in laqueum ullius peccati, quod ex vi Constitutionum hujusmodi aut Ordinationum proveniat, incidant; visum est nobis in Domino, excepto expresso voto, quo Societas Summo Pontifici, pro tempore existenti, tenetur, ac tribus aliis essentialibus Paupertatis, Castitatis et Obedientiae, nullas Constitutiones, Declarationes vel ordinem ullum vivendi, posse obligationem ad peccatum mortale vel veniale inducere; nisi Superior ea in nomine Domini nostri Jesu Christi, vel in virtute obedientiae jubeat; quod in rebus, vel personis illis, in quibus judicabitur, quod ad particulare uniuscujusque vel ad universale bonum multum conveniet, fieri poterit: et loco timoris offensae succedat amor et desiderium omnis perfectionis: et ut major gloria et laus Christi Creatoris ac Domini nostri consequatur.*

Slechts een blinde haat of eene onvergefelijke ligtvaardigheid kan deze stelling der Jezuiten tot een verwijt maken. Ik zie daarin de grootste mildheid, met den reinsten verhevensten zin voor zedelijkheid. De heilige wetgever, Ignatius van Loyola, wil de leden zijner orde niet door gewetensdwang, door de vrees voor de zonde en hare verdoemelijkheid, maar door de liefde en het verlangen naar volkomenheid in alle opzigten en naar de meerdere eer van God tot de volmaakte onderhouding van alle regelen der orde aangespoord hebben. Hij verklaart dat zijne wetten op haar zelve, niet op zonde verpligten, dat daarom hare overtreding, wanneer er anders niets onbehoorlijks onderloopt, geene zonde is, maar alleenlijk het verzuim van een heilig voorschrift, eene onvolmaakheid. Daarvan zondert hij echter uit de afgelegde gelofte, die uit haren aard *op* zonde verpligten, en zoodanig gebod der oversten, dat krachtens de gehoorzaamheid in bijzondere gevallen opgelegd, op de gelofte van gehoorzaamheid ingrijpt. Dit nu heeft men in dier voege uitgelegd, alsof deze stelling aan de Oversten de onbeteugelde bevoegdheid toekende, om hunne onderhoorigen, krachtens de heilige gehoorzaamheid, uithoofde van bijzonder of algemeen belang, of om de meerdere eer van God, *ook tot* zonde, dat is, tot iets onzedelijks, te verpligten.

»Het is vernederend voor de menschelijke natuur, dat er menschen zijn die zulk eene dwaasheid en zulk eene diepe verworpenheid ook slechts voor mogelijk kunnen houden. Ik zou gaarne ter verschooning willen aannemen dat de uitvinder van deze smadelijke uitlegging zulk een stumpert in de latijnsche taal is geweest, dat hij het voorzetsel *ad* in de zinsnede *obligationem ad peccatum inducere* niet anders dan met *tot* heeft weten te vertalen: doch het gezond verstand had hem moeten toeroepen, dat de gelofte van gehoorzaamheid aan het Opperhoofd der Kerk, der armoede, en der kuischheid, waarop de zinsnede even goed als op het gebod der Oversten betrekking heeft, toch onmogelijk *tot* zonde, tot onzedelijkheid kunnen verpligten. Het had hem toch ongerijmd moeten voorkomen, dat de gezamenlijke regelen der orde tot geene zonde kunnen verpligten, maar wel de persoonlijke wil van den Overste.

»Hadden de eerste beschuldigers der orde en hare nabaauwers, wat de zwaarte der beschuldiging wel verdiende, haar eerst onderzocht, dan zouden zij in het *Institutum Soc. Jesu* onder den titel: *Censurae et Praecepta hominibus Societatis imposita* juist die geboden der Oversten hebben gevonden, die wel *op* zonde, maar niet *tot* zonde verpligten. Zij zouden op vele plaatsen der orderegelen het beginsel ontmoet hebben, dat men den mensch slechts om den wille van God, en daarom God meer dan den mensch moet gehoorzamen, en dat de overste nimmer iets bevelen kan, wat zondig is. Zoo beperkt het *Summarium Constitutionum* § 31 *et Const. Parte* 6. *c.* 1 de gehoorzaamheid uitdrukkelijk tot die dingen, waarin men geen zonde ziet: *obediant in omnibus, ubi peccatum non cernertur.*

»In zijnen Zendbrief over de gehoorzaamheid, welke in de huizen der orde iedere maand over tafel wordt voorgelezen, zegt de H. Ignatius n° 16, den H. Bernardus aanvoerende, dat men slechts daar mag gehoorzamen, waar de mensch niets beveelt, wat met God strijdig is, *ubi tamen Deo contraria non praecipit homo*, en n° 18 maakt hij wederom de beperking: *omnibus in rebus (obediendum) quae cum peccato manifesto conjunctae non sunt.* De H. Ignatius heeft zelfs het geval voorzien, dat de onderhoorige twijfel konde opvatten nopens de voorschriften zijner Overheid. Wat verlangt hij daar? Misschien blinde onvoorwaardelijke gehoorzaamheid? Neen. Hij stelt (*Examen generale c.* III. § 12 *et Declaration. D*) een scheidsregter in tusschen den Overste en den onderschikte, bestaande uit vrome en geleerde mannen, naar hunne keus, uit leden der orde, of uit wereldlingen. Ik ken geene wetgeving, welke een teederder toegevendheid betoont voor het geweten der onderschikten tegenover hunne Overheden.

»En zoo hoop ik dan andermaal de oude lastering toereikend te hebben wederlegd. Ongelukkiglijk kon de verdediging niet zoo beknopt zijn als de beschuldiging; en ik durf mij zelfs niet vleijen den laster voor altoos te hebben uit het veld geslagen, en mijnen medemenschen het hervallen in eene zware zonde bespaard te hebben. Er zijn namelijk lieden, die van de logen leven, en daarom meenen de traditie der logen gelijkelijk naast de traditie der waarheid te moeten doorvoeren. Gelijk de Apostel Paulus Rom. 3: 8 zich beklaagt, hebben reeds in zijnen tijd Heidenen of Joden den Christenen het beginsel toegedicht: »het doel heiligt de middelen;" mij verheugt het van ganscher harte, dat ik heden nog tot de beschuldigden, en niet tot de beschuldigers behoor. Van de eerlijke drukpers, welke misschien wel wat voorbarig de beschuldiging heeft opgenomen, verwacht ik met vertrouwen, dat zij ook van mijne wederlegging kennis zal nemen." P. Roh. S. J.

Maandag 14 Maart, wordt in het Park de Tentoonstelling geopend van bloemgewassen, vruchten en tuinsieraden. Onder de toegewezen gouden medailles merken wij o. a. op die, welke is toegewezen aan den heer K. Sacher op het Steenpad, buiten de Raambarrière te dezer stede, voor zijne bloeijende Camellias.

Uit de op heden op nieuw met de Engelsche mail uit de Ned. West-Indische bezittingen ontvangen berigten, loopende over de maanden Januarij en Februarij jl. blijkt, dat de algemeene gezondheidstoestand der kolonie Suriname zeer bevredigend was; terwijl de aldaar van de naburige kolonie Demerary te dien aanzien ingekomen berigten al meer en meer geruststellend luidden, zoodat men vermeende zonder bezwaar te zullen kunnen overgaan tot de intrekking der tot dusverre in Suriname toegepaste quarantaine-maatregelen.

De gezondheidstoestand van Curaçao liet daarentegen te wenschen over. Aldaar heerschten nog altijd koortsen die men echter, bij eene spoedig verwacht wordende verandering van weder, hoopte te zullen zien ophouden. Intusschen waren door het koloniaal bestuur de noodige maatregelen ter verpleging der lijders genomen.

Het getal lijders, gedurende Januarij jl. verpleegd, bedroeg 195, waarvan 72 hersteld en 7 overleden.

In vergelijking met de kracht, waarmede deze koortsen anders veelal woeden, kan het getal der slagtoffers als gering aangemerkt worden.

Z. M. heeft benoemd bij het depart. van Financien, tot komm. de heeren W. G. Denick Patijn, J. M. Coenen en D. W. Hoobol; tot adjunkt-komm. de heeren I. Belifante Jr. A. H. A. F. Meijer en P. H. E. L. Jonxis. Voorts tot ontv. der direkte belast. en acc. te Heeg c. a., den heer L. R. Krins, tot ontv. als voren te Meeden c. a., den heer J. F. Obbes; en aan den heer Mr. A. F. van Eck, op zijn verzoek, verleend een eervol ontslag als direkteur van het postkantoor te Vianen, zijnde benoemd tot direkteur van het postkantoor aldaar de heer H. W. Heyman, wonende aldaar.

Z. M. heeft benoemd, bij het vak der posterijen, tot kommiesen van de 1ste kl., P. E. van der Linden en G. J. Bosschart; tot kommiesen van de 2de kl., E. Hoffman en W. G. Pull; tot kommiesen van de 3de kl., H. van IJssel Groothuis en E. L'archer Houth; tot surnumerairs A. W. M. van Uytwijk, te Amsterdam, en J. A. van Kruijne, te Brielle; en aan E. F. van der Linden, op zijn verzoek eervol ontslagen als surnumerair.

Z. M. heeft o. a. pensioen verleend aan G. J. Deijsselman, referend. bij het Dep. van Finantien ƒ1758, en aan D. Nieuwenhuijsen, overman der Rijksroeijers te Amsterdam ƒ1520.

Z. M. heeft aan den gepens. kapt. der inf. J. F. W. Veeren het voortdurend dragen vergund van de uniform van het wapen, waartoe hij het laatst heeft behoord.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Vrijdag, 11 *Maart.*

In deze zitting is door de betrokken Kommissie van Rapporteurs uitgebragt het eindverslag omtrent het wets-ontwerp tot goedkeuring eener dading tusschen het bestuur der domeinen en de gemeente Genemuiden. De beraadslaging over dat voorstel van wet is bepaald op aanstaanden Maandag na afloop van die over de alsdan aan de orde gestelde werkzaamheden.

Na de behandeling van dat wets-ontwerp zal beraadslaagd worden over de konklusie van het rapport heden uitgebragt door de Kommissie in wier handen is gesteld de rekening van het fonds der Algemeene Lands-drukkerij over 1850.

De Kamer heeft in deze zitting behandeld het wets-ontwerp tot regeling van den pligt der provincie om behoeftige gemeenten te hulp te komen. Na den afloop der algemeene beraadslagingen heeft de heer van Nierop voorgesteld om de eerste alinea van het eenig artikel der voordragt, luidende:

„Aan eene gemeente, onvermogend om in dringende behoeften harer huishouding te voorzien," wordt uit de kas der provincie onderstand verleend," aldus te lezen:

„Aan eene gemeente, *beneden de* 6000 *zielen* enz.

Dit amendement is, na eene vrij lange diskussie met 41 tegen 14 stemmen verworpen.

Voor hebben gestemd de heeren: de Man, Stolte, Groen van Prinsterer, Gevers van Endegeest, Wintgens, Slicher van Domburg, van Doorn, van Nierop, Schooneveld, Schiffer, Luijben, van Lynden, van Heiden Reinestein en van Goltstein.

Het artikel zelf, gelijk het door de Regering is voorgesteld werd daarop aangenomen met 45 tegen 10 stemmen.

Tegen hebben gestemd de heeren: Jongstra, van Hall, Groen van Prinsterer, Slicher van Domburg, van Nierop, van Lynden, Blussé, Mackay, Boreel van Hogelanden en van Goltstein.

Dezelfde heeren hebben tegen het geheele wets-ontwerp gestemd.

De Kamer heeft voorts beslist dat zij, na het door haar te nemen reces, in behandeling zal nemen het voorstel van wijzigingen in het Reglement voor de openbaarmaking van het verhandelde in de beide Kamers der Staten-Generaal, waaromtrent in de zitting van gisteren het eindverslag is ter tafel gelegd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN

FRANKRIJK.

PARIJS, 11 Maart. De *Moniteur* bevat een dekreet, waarbij de opening der te Parijs te houden groote wereldtentoonstelling wordt bepaald op 1 Mei 1855, de sluiting op 30 Sept.

— De senaat bestaat tegenwoordig uit 2 leden van de keizerlijke familie, prins Jerôme Napoleon, 5 kardinalen, 8 maarschalken of admiralen, allen senatoren van regtswege; voorts uit 135 senatoren, door den Keizer tot die waardigheid benoemd. Het cijfer der senatoren is dus 150, onder welke, 135 hunne benoeming aan den Keizer te danken hebben, die alzoo deze waardigheid nog maar aan 15 personen kan verleenen; want volgens art. 10 van het senaatsbesluit van 25 Dec. kan de Keizer slechts 150 senatoren benoemen.

— De prefekt van het departement der Seine heeft eene verordening van het jaar 1726, houdende strafbepalingen tegen ouders die hunne kinderen zonder toezigt op de openbare straat laten zwerven, op nieuw afgekondigd.

ENGELAND.

LONDEN, 10 Maart. De *Morning Herald* deelt mede, dat het Britsche eskader in de Middellandsche Zee aanzienlijk versterkt zal worden, en dat het eskader in het Kanaal in snaldeelen voor de aktieve dienst zal worden georganiseerd.

— De *Daily News* meldt dat Lodewijk Napoleon besloten heeft alle uit Engeland komende porseleinwerken in Frankrijk toe te laten.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 11 Maart. Door de katholieke afgevaardigden is, volgens de *Deutsche Volkshalle*, in den jongsten tijd herhaaldelijk de wensch te kennen gegeven, dat er in Pruissen's hoofdstad een katholieke Bisschop mogt aangesteld worden.

— De verkiezingen voor de nieuwe Deensche Kamer hebben in Kopenhagen zelf slechts 3 leden van de 14, voor het ministerie opgeleverd; in de overige gedeelten van het rijk is de verhouding gunstiger voor de regering; den 1sten dezer ten minste was in de hoofdstad, reeds bekend, dat van de 43 verkiezingen, 20 ten voordeele van de regering waren uitgevallen.

— Men schrijft uit München, De vikaris-generaal Dr. Windischman zal voor zijn beroep naar de universiteit van Bonn bedanken. Dit is ook het geval met Prof. Ranke uit Berlijn, dien men tegen een honorarium van *f* 7000 herwaarts had beroepen.

— Te Leipzig hebben op hoog bevel, gestrenge huiszoekingen plaats gehad bij onderscheiden demokraten; ongeveer dertig personen, waaronder velen behoorende tot de aanzienlijke klasse, zijn aan dezen maatregel onderworpen geweest, naar men zegt, ten gevolge van belangrijke mededeelingen uit het buitenland bij de regering ontvangen. De nasporingen schijnen tot geen bepaalde uitkomsten geleid te hebben, wijl er niemand in arrest is genomen.

BERLIJN, 10 Maart. De Tweede Kamer heeft met 241 tegen 70 stemmen het reeds door de Eerste Kamer goedgekeurde ontwerp aangenomen, waarbij de benoeming der pairs aan den koning wordt opgedragen.

De opening der tolkonferentiën is uitgesteld [illegible] turdag.

— De *Neue Pr. Ztg.* van 6 Maart deelt het volgend schrijven uit Weenen mede:

Men verzekert op nieuw en zeer stellig dat ons gouvernement eerstdaags bij het kabinet van St. James eene nota zal indienen om aan te dringen op de noodzakelijkheid om de wet op de vreemdelingen te wijzigen. De graaf Coloredo, Oostenrijksch gezant te Londen, heeft reeds de noodige instruktien ontvangen, en het is waarschijnlijk dat deze aan den minister van Buitenlandsche Zaken gezegde nota zal overhandigen, gelijk ze door Oostenrijk is opgesteld en ondersteund wordt door Rusland en Pruissen.

Tegelijkertijd houdt men zich bezig, door middel der diplomatie, met de zamenstelling eener algemeene nota der Mogendheden, en men verwacht dat deze nog in den loop der volgende week aan Lord Clarendon zal worden opgezonden.

— Onder de Pruissische militairen is eene oproeping verspreid, voortkomende van de militaire kommissie der Europesche demokratische propaganda te Londen. De strekking is volgens de *Wehr-Zeitung*: Wanneer er thans een oorlog uitbarst met Frankrijk, zoo moeten op het eerste kanonschot alle Duitsche soldaten hunne tyrannen afvallen en zich onder de vanen van Louis Napoleon scharen, omdat deze alleen aan het in slavernij gebragte Duitschland de vrijheid kan brengen (!?).

WEENEN, 11 Maart. De Keizer is thans weder geheel hersteld; en zal morgen een *te Deum* bijwonen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 12 Maart.

BEVALLEN (10 Maart): E. M. Brummer, geb. Henderiks, D. - A. E. Krussemer, geb. Bruls, Z. — (11 Maart): E. Bart, geb. Busselman, D. [illegible]

OVERLEDEN (.. Maart): [illegible] H. Smit [illegible] 82½ [illegible]

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 12 Maart.

OVERZIGT DER WEEK.

KOFFIJ. De flaauwe stemming van de voorgaande week heeft niet alleen stand gehouden, maar hebben de prijzen zelfs eene kleine vermindering ondergaan, waardoor goed ordinair *Java* tot 28½ cs. te vergeefs werd aangeboden. Over het algemeen was de handel van weinig belang, in afwachting der aanstaande voorjaars-veilingen van de Nederlandsche Handelmaatschappij.

TABAK. Hierin hebben uit de eerste hand geene omzettingen plaats gehad, de prijzen blijven over het algemeen zeer vast, bijzonders in de *Noord-Amerikaansche* soorten.

SUIKER. *Ruwe.* In het begin dezer week is eene lading van 605 kisten en 670 zakken *Bahia* N° 10 a *f* 28¼, zonder rabat, zeilende afgedaan. De stemming bleef over het algemeen gunstig, tot na den afloop der gisteren gehoudene *Java* Suiker-Veiling bij de Nederlandsche Handelmaatschappij, waarbij de kooplust zoo dringend was, dat men voor de ligt bruine soorten *f* 2 a 2½; de blonde en half witte *f* 1½ a 2¼; de witte *f* 1¼ a 2¼ boven de Taxatie heeft bewilligd, waarna er verscheidene verkoopers te voorschijn kwamen, van zeilende partijen *Java*, dewelke te vergeefs beproefd hebben in deze verhouding of zelfs iets lager te verkoopen. *Geraffineerd voor Uitvoer* wordt voor het oogenblik door de fabriekanten te hoog gehouden, om daarin eenige noemenswaardige verkoopen te kunnen vermelden. De prijzen in *konsumptie* hebben geene verandering ondergaan en beroepen wij ons op onze laatste prijsnoteering.

SPECERIJEN blijven over het algemeen in eene vaste stemming. *Notenmuskaat* N° 1 180 a 182 cs., N° 2 160 a 162 cs., N° 3 120 a 122 cs., N° 4 78 a 80 cs. — *Foely* D 180 a 182 cs. — *Amboina Nagelen* N° 1 42 cs., N° 2 41 cs., N° 3 40 cs.

GEDROOGDE FRUITEN. Mooije *Zantische Krenten* van 1851 worden zeer schaarsch en blijven tot *f* 35 goed te plaatsen. — Andere soorten prijshoudend met veel aftrek. — *Rozijnen.* Nieuw *Smirna* is tot *f* 15 afgegeven; jarig *Smirna f* 13 a 14; *Samos f* 8 a 9.

RIJST. Met veel aftrek in de ordinaire gepelde *Aracan*, tot onveranderde prijzen. Andere soorten weinig gevraagd. — Van ongepeld *Aracan* zijn deze week uit de eerste hand verkocht 11,500 balen van *f* 6¼ tot 6½.

POTASCH wordt hooger gehouden; prima *Petersburger Casan f* 13 E.; *Toskaansche f* 14½ a 14½ E.; *Nieuwe Amerikaansche f* 15½ E.

DROGERIJEN. Voor *Gom Arabicum* blijft veel vraag bestaan. *Gom Copal Braziliaansche* met zeer weinig voorraad, wordt nu op 65 cs. gehouden. *Gom Damar.* Hiervan zijn 9000 kilo *prima* tot 55 cs. verhandeld. *Camphor*, ruwe en geraffineerde prijshoudend op 70 a 71 cs. *Cassia Vera* is bij gerijf tot 30 cs. verkocht. *Chin. Kaneel* in kisten wordt op 75 cs. gehouden.

VERFWAREN. *Indigo.* Geheel onveranderd met eene goede opinie voor hetzelve en zeer weinig disponible voorraad, de aanslag der voorjaars-veiling der N. H. M. hebben wij in de volgende week te wachten. — *Cochenille.* 15 kisten *Java* vonden tot vorige prijzen nemers. — *Verfhouten.* Geheel onveranderd, de omzettingen blijven zich tot kleinigheden bepalen. — *Harst.* 75 vaatjes bruine werden met *f* 3½ eerstehand betaald. — *Terpentijnolie.* Onveranderd tot vorige prijzen, nog met goede detailhandel. — *Lood.* In *Rhijn Lood* is tot vorige prijzen nog iets omgezet. — *Zwavel.* Met meer vraag, de prijzen zijn belangrijk gerezen, 65 ton *Secunda* in loco zijn voor den uitvoer genomen en met *f* 3⅞ betaald, tot welke prijs nog zeilende aan de markt is. — *Meekrap* blijft gevraagd, prijzen onveranderd.

STERKE DRANKEN. Van *Arak* zijn deze week 100 leggers uit de eerste hand tot geheimen echter vrij hoogen prijs afgedaan. — *Genever* 100 %, eerste soort *f* 19½, tweede soort *f* 18½. — *Moutwijn* 91 % *f* 15¼ pr. Vat a kontant.

METALEN. *Koper.* De vroeger aangekondigde verkoop bij inschrijving, van 160/mille kilo *Kroon* en *Demidoff*, liggende te St. Petersburg, en successivelijk hier te leveren, heeft werkelijk plaats gehad, zijnde dezelve door een huis tot geheimen prijs genomen. Men kan nu hiervan of van eene andere, hier liggende partij, tot *f* 85 terug koopen. Voor *Dronthemer* is *f* 82½ besteed. — *Oud Blad Koper* iets lager en tot *f* 146 te bekomen. — *Banca Tin* blijft steeds rijzende en is nu op *f* 72¼ a 73 te noteren.

HONIG prijshoudend echter zeer stil. — *Inlandsch geel Was* daarentegen met eenige vraag en niet onder *f* 90 te bekomen.

VETWAREN. *Talk* en *Smeer* met zeer weinig handel, waardoor men tot de bestaande prijzen wederom iets gemakkelijker kan koopen. — *Traan* gaat insgelijks weinig af; *Robben f* 39 E.; *Archangel f* 38 a 38½ E.; *Bergen bruin f* 48; *blank f* 58. — *Talkolie f* 30. — *Patentolie f* 35½ a 35¾ a kontant. — *Ansjovisch* minder gewild, Nieuwe *f* 16 a 16½; van 1851 *f* 15½ a 16; van 1850 *f* 14½ a 15; van 1849 *f* 10½ a 11; van 1848 *f* 8½ a 9; van 1847 *f* 7½ a 8. — *Rondvisch* [illegible]

ROTTERDAM, 11 Maart. Heden zijn tot geheimen prijs afgedaan 103 leggers Arak, alhier direkt aangevoerd per *Prinses Sophia*, van Batavia.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 11 Maart.

Rogge onderging gedurende de laatste acht dagen, in verschillende soorten eene kleine verhooging, zonder dat de kooplust daardoor beperkt werd. Men noteerde als volgt: 146/2 ℔ Libau *f* 213, 215 6/w.; 144/2 ℔ Reval *f* 218, 220 6/w.; 141/2 ℔ Archangel *f* 182 1/m.; 143/2 ℔ dito *f* 185 1/m.; 146/2 ℔ Odessa *f* 182 6/w.; 141/2 ℔ n. Archangel *f* 185 1/m.; 143/2 ℔ Petersb. *f* 186. Bovendien werd in Entr. verkocht: 143/2 ℔ Peterb. *f* 178 1/m.; 141/2 ℔ Riga *f* 173 6/w.; 144/2 a 145/2 ℔ Odessa *f* 175, 176 1/m.

In Gerst ging weinig om en zijn alleen de volgende verkoopen te vermelden: 128/2 ℔ n. Koersche *f* 205 6/w.; 132/2 ℔ Reval *f* 206; 126/2 ℔ Deensche *f* 162, 164 3/m.; 127/2 ℔ Oldammer Wr. *f* 164 6/w.

Moutwijn verhoogde Zaturdag op *f* 15¼ en bleef Maandag alzoo gevraagd. Dingsdag besteedde men *f* 15½, tot welken [illegible]

Jenever *f* 19,00. — Amst. Proef [illegible]

UTRECHT, 5 Maart. Tarwe *f* 10,00 tot 10,50; dito nieuwe *f* 7,75 a 9,25, dito (raauw-arige) *f* 9,50 a 10,50; Rogge *f* 6,50 tot *f* 7,00; Garst *f* 4,90 a *f* 5,10; Boekweit *f* 7,00 a *f* 7,60; Haver *f* 3,00 tot 3,90; Groene Erwten *f* 8,50 tot *f* 12,00; Boter *f* 0,84 tot *f* 1,04 het Ned. ℔; L. Kaas *f* 20 tot *f* 22 de 100 Ned. ponden; Aardappelen *f* 2,60 a 3,40, per Ned. mud.

ALKMAAR, 11 Maart. Van Granen waren slechts 500 mud aangevoerd, welke aan benoodigden tot ferme prijzen afgezet werden. — Kaas. Kleine *f* 22; middelb. *f* 21, kommissie *f* 22.

MIDDELBURG, 10 Maart. Tarwe. Puike Nieuwe Zeeuwsche *f* 8,25; gewone en mindere soorten *f* 7 tot 7,75 naar kwaliteit; puike jarige Walchersche *f* 10,75 tot 11; puike Nieuwe Dito *f* 8,75 tot 9,75 naar kwaliteit en deugd, gewone goede soorten *f* 8,50, tot 7,25 naar deugd. — Rogge *f* 7,25 tot *f* 7,50. — Gerst. Winter. Puike *f* 5,25 a 5,20; Zomer *f* 4,90 tot 5,10. — Walch. Witteboonen *f* 10,75 tot *f* 11,25. — Dito Bruineboonen *f* 10,50 tot 12 naar deugd, Dito Paardeboonen *f* 5,70 a 5,80. Dito Groene Erwten puike *f* 8,50 a 8,75, mindere *f* 8 a 8,10; groote dito *f* 9,25 a 9,50, mindere *f* 9. Zeeuwsche Paardeboonen *f* 5,70. Dito Groene Erwten *f* 7,75 a 8 pr. Mud. — Boekweit *f* 6,25. — Koolzaad *f* 10,50. — Raap-Olie *f* 35,50. Patent-Olie *f* 37,50. Lijn-Olie *f* 33,50 pr. Vat.

ZWOLLE, 11 Maart. Tarwe *f* 8,50 a 9,37½. — Rogge *f* 6,00 a 6,60. — Garst *f* 5,95 a 5,25. — Boekweit *f* 5,25 a *f* 7,00. — Boonen *f* 6,50 a 7,00. — Aardappelen *f* 2,40 a *f* 3,25. — Boter per ½ ton *f* 17,50 a 18,00, per Ned. ℔ 75 a 85 cs.

DEVENTER, 11 Maart. Tarwe *f* 8,50 a *f* 9,25. — Rogge *f* 6,00 a 6,40. — Garst *f* 5,00 a 5,50. — Haver *f* 3,20 a *f* 3,70. — Boekweit *f* 5,50 a 7,00. — Boter per ½ ton *f* 15,00 a 18,00.

ANTWERPEN, 11 Maart. *Koffij.* Het artikel blijft ferm, doch de omzet is beperkt.

Suiker. Naar aanleiding der veiling der N. H. M. te Amsterdam op gisteren, is de prijs merkelijk gerezen.

In *Ruwe Suiker* is gedaan 1100 k. bl. Havana. Van *Geraffineerd* zijn gedaan 100,000 k. Gestampte R B B.

LONDEN, 10 Maart. *Ruwe Suiker. Vreemde.* Zeilende ladingen gezocht tot ferme prijzen doch weinig aangeboden.

Koffij. De markt is lusteloos voor Native Ceylon tot 41 s. 6 d. a 40 s.

Talk. Lusteloos met verkoopers tot 44 a 44 s. 3 d. voor Y C.

LIVERPOOL, 9 Maart. *Katoen.* De markt sluit flaauw en men noteert ⅛ d. lager.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	pCt.	11 MAART 4½ u. gebl.	12 MAART 4 u.			gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		65⅝	65⅝	a	65¾	65¾
Dito Dito	3	$77\frac{13}{16}$	77⅞			
Dito Dito	4	96⅝	96⅝		96¾	96¾
O. I. Leening 1844	4	$96\frac{7}{16}$				
Amortis. Syndic.	3½	95¼				
Handel-Maatschappij	4½	121⅝				
Aand. Rijn-Spoorweg						
Aand. Holl. S. M.						
Obligatien						
BELGIE, Obligatien 1844						
Cert. bij de Belg. Bank	2½	52⅞				
Dito bij Rotsch. en Volksv		$53\frac{1}{16}$	53⅛			
FRANKRIJK, Obligatien	3					
SPANJE Nieuwe	1	$24\frac{1}{16}$	24⅛		24⅜	24⅜
Dito	3	48⅜	48			
Dito Binnenl. à 6/m.		$43\frac{5}{16}$	$43\frac{9}{16}$		43⅝	
Coup. Bewijzen		7⅜	7¼		7½	$7\frac{7}{16}$
Amortisable Schuld		$5\frac{13}{16}$	$5\frac{3}{16}$		5⅛	
PORTUGAL te Londen	5	$40\frac{15}{16}$	41⅛			
Dito Dito	4	$38\frac{9}{16}$	$38\frac{15}{16}$			
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	108¾	108¼			
Dito Dito 1828 en 1829		107⅛	107¼			
Cert. bij d°. 1831 en 1833			97⅛			
Dito	4½					
Dito bij *Hope*	4	92⅞				
Dito bij *Stieglitz en C°.*		$92\frac{5}{16}$	92¼			
Dito bij id. 5de Serie	4					
Cert. de Hamburg	5					
Inschrijving in Assignat.	6		$73\frac{1}{16}$			
Cert. van dito		73⅝	73½			
POLEN, Certifikaten	4	87⅞				
Dito Aand. à fl. 500					31	
Dito met Lot. à 300						
AMERIKA, Bank-Actiën		$4\frac{15}{16}$	$4\frac{15}{16}$		5	
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 fl.			[illegible]		82⅛	
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	82[illegible]	42¼		42⅜	
Dito 1847	2½	$42\frac{5}{16}$	$42\frac{3}{16}$		42¼	
Dito 1851	2½	$42\frac{3}{16}$				
Dito 1849	5	93⅞	93⅞			
Ween. Bank bij *Goll en C°.*						
Dito	4					
Letter B.	5	93⅛	93⅞			
Aand. met Loting fl. 500						
Nieuwe dito 250						
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt.					
BRAZILIE te Londen 1824	5	100¼				
Dito Leening 1843	5					
Dito £ 200						
PERU	5½					
MEXICO Nieuwe	3	$25\frac{13}{16}$	25¾			
VENEZUELA à £ 100	3½	39				
GRENADA à £ 100	2	22⅜	22½		22¼	
Dito Uitgestelde		12	$11\frac{15}{16}$			
ECUADOR à £ 100		$4\frac{7}{16}$				

Philad. bij Hope en C°. 5 pCt. 89¾, 90½; Grieken 3 pCt. 6⅞, 7.

Onze fondsenmarkt verkeerde heden in [illegible] willige stemming, bij geanimeerden handel in [illegible] teerde effekten.

Koers van het Geld: Beleening [illegible] pCt, Prolongatie 2½ pCt.

[illegible]

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 56⅜	Livorno	2/m.	*f* 38¾
„	zigt	„ 56¾	Napels	„	„ 81½
Bordeaux	2/m.	„ 55⅞	Petersburg	„	„ 1,87
„	½/m.	„ 56⅜	Weenen	6/w.	„ 82
Madrid	3/m.	„ 246	Augsburg	„	„ 85⅜
Cadix	„	„ 247	Frankfort	„	„ 99
Seville	„	„ 243	Hamburg	2/m.	„ 35½
Bilbao	„	„ 244	„	zigt	„ $35\frac{5}{16}$
Lissabon	„	„ 41½	Londen	2/m	„ 11,77½
Porto	„	„ 44½	„	zigt	„ 11,85
Genua	2/m.	„ 46¼	Rotterdam	„	½

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 11 Maart. Belg. leen. 2½ pc. 56⅛; 1840/1842 5 pc. 99; 1848, 99¼; Spanje 1—3 pc. $23\frac{13}{16}$; Binnenl. 3 pc. 43¾; Romeinen 5 pc. 97; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 85¼.

LONDEN, 10 Maart. Cons. kont. 99⅞ a —; op tijd 99⅞ a —; Braz. 102 a 104; 1829/39 102 a 104; Den. 3 pc. 83 a 85; 5 pc. 105 a 107; Ecuad. 5½ a 5¾; Gren. 22½ a 23[illegible]; Uitgest. 11½ a 11¾; Mexiko Nieuwe 25½ a 25¾; Peru 4½ pc. N. 5 a 5¼p; Uitgest. 65 a 66; Rusl. 1822 5 pc. 118 a 120 (N.) 4½ pc. 103½ a 104; Portugal 5 pc. — a — [illegible] 39; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. [illegible]

48¾; Coup. cert. 7¼ a 7½; Passive — a —; Holl. 2½ pc. 66¼ a 66½; id. 4 pc. 99 a 99½; Venez. — a —; Uitg. — a —.

BERLIJN, 10 Maart. Schuldbr. 3½ pc. 94; Loten 148¾; Rusl. Stiegl. 4 pc. 97¼; Pools. 4 pc. 92¾; Loten fl. 500 92; Oost. Met. 5 pc. 87⅝; Amsterdam zigt 142⅛g, id. 2/m. 142¼g.

HAMBURG, 10 Maart. Rusl. Cert. 5 pc 105½; Oost. Met. 5 pc. 95; Spanje 1—3 pc. 22¾; Binnenl. 3 pc. 40⅝.

SCHEEPSTIJDINGEN.

Het schip Marta, kapt. H. D. van Wijk, van Batavia herwaarts gedestineerd, is heden morgen in Texel binnengekomen.

SYRA, 2 Maart. Het schip Drie Gebroeders, kaptein de Wilde, van Amsterdam alhier aangekomen en gezonken, is weder boven water gebragt, en zal repareeren.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 10 Maart. A. M. Swarts, Sourabaya, Batavia, laatst van Brouwershaven, gesleept door de stoomboot Brouwershaven.

UITGEZEILD:

HELVOET, 11 Maart. A. van Hoogstraaten, Jonge Jan, Batavia.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 8 Maart, bij Lizard Tagel, kapt. Göbel, van Dordrecht naar Batavia.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 12 Maart in lading naar:

Frankf. & Coblenz. J. Burbach, Frankfort N°. 1.
Manheim W. Boumeester, Carolina.
Duisburg J. Otten, Johanna.

AMSTERDAM, 11 Maart vertrokken:

Duisburg G. Koene, Niederrein N°. 10.
Dusseldorp & Neus L. Gartman, Niederrein N°. 11.

Voor de Katholieke Gemeente te Saxen-Gotha is bij de Redaktie ontvangen:

Van N. een coupon groot	*f*	19.80
Ter gelegenheid van het feest van het Heilig Mirakel van Amsterdam, van B. C.	»	5.00
Bedrag der vorige opgave	»	374.01½
Totaal	*f*	398.81½

ADVERTENTIEN.

(2706) Heden beviel voorspoedig van een *ZOON*, E. J. A. HESSELFELT, geliefde Echtgenoote van

J. DIEKMANN.

(2707) Mijn geliefde Echtgenoote CHRISTINA ANTOINETTA STOEFELS, overleed heden in den ouderdom van 34 jaren.

Amsterdam, 9 Maart 1853.

Dr. J. G. H. ROMBOUTS.

Apothekers Leerling gevraagd.

(2704) **M. H. VAN DER MEER**, Apotheker te Culenborg, vraagt een **LEERLING** van de R. C. Godsdienst.

Tegen 1°. Mei aanstaande TE HUUR, voor R. K. Huisgezinnen, voor eenen matigen prijs: Een **HUIS**, voorzien van zes KAMERS, KEUKEN, KELDER en verdere gerieven, benevens TUIN; staande in het dorp *Ginneken*, Provincie *Noord-Brabant*. Te bevragen bij den Eerw. Heer Pastoor aldaar. Brieven *franco*. (2687)

Fabriek en Magazijn

KERKORNEMENTEN.

Singel bij het Utrechtsche Veer, F, 365.

Na de verplaatsing van ons Magazijn hebben wij daaraan door ruimere lokaliteit eene groote uitbreiding gegeven en hetzelve door vele nieuwe artikelen als: **ZILVERWERKEN** en andere tot het vak behoorende, verrijkt. Men vindt bij ons in ruime sorteeringen alles wat tot gebruik of sieraad der R. C. Kerk behoort. Wij bevelen ons voortdurend in de gunst der Eerwaarde Heeren Geestelijken en Kerkbesturen, en zullen door soliede en billijke bediening steeds toonen het vertrouwen, dat ons zoo ruim wordt geschonken, waardig te zijn.

Wij hebben thans ook alle benoodigdheden voor Gouden en Zilveren Borduurwerken in verschillende kwaliteiten en billijke prijzen. In dit artikel bevelen wij ons bijzonder in de gunst der Eerw. Directrices van Pensionaten voor Jongejufvrouwen.

PAULUS SUTORIUS & C°.

Amsterdam, Maart 1853. (2708)

(2684) Bij JOSUÉ WITZ, Boekdrukker en Uitgever te Arnhem is van de pers gekomen en bereids aan de respective Heeren Inteekenaren verzonden, de 2de Aflevering van den 2den Jaargang der **Bibliothek für Geschichte, Philosophie und Theologie,** getiteld:

Ein Büchlein vom Guten Hirten.
Eine Weinachtsgabe
von
Ida Gräfin Hahn-Hahn.

Ligt ter perse, om, zoodra mogelijk, te worden afgeleverd, het IIIde Deel van den *Historischen Katechismus* oder: Der ganze Katechismus in historisch-wahren Exempeln für Kirche, Schule, und Haus. Von Johan Ev. Schmid, Katecheten an der Ursuliner-Mädchen Hauptschule zu Salzburg — waarmede dit belangrijke werk alsdan compleet zal zijn.

Ten gevolge van den HERDRUK van Pastoor Seiters voortreffelijk werk: *Bonifacius der Apostel der Deutschen. Nach seinem Leben und Wirken geschildert*, welke druk thans voltooid is, ziet de Uitgever zich in staat gesteld, de aangevraagde *Complete* Exemplaren van den 1sten Jaargang der *Bibliothek für Geschichte, Philosophie und Theologie* te kunnen leveren; terwijl van nu af aan de *Bibliothek* weder even regelmatig zal worden voortgezet als voorheen.

Voor inteekeningen beveelt zich bij voortduring minzaamst aan. DE UITGEVER.

Mede worden door bovengenoemden uitgegeven:

GODSDIENSTIGE TRACTAATJES.

Sedert Januarij 1842 worden geregeld uitgegeven: *Godsdienstige Tractaatjes*, van zedelijk en godsdienstige strekking, uitmuntend geschikt ter uitdeeling onder het volk. Het doel der Eerw. Schrijvers dezer *Tractaatjes* was steeds, om de Eerw. Heeren Geestelijken en andere Godsdienstvrienden in staat te stellen, door de milde verspreiding dezer populaire geschriftjes, bij de mindergegoede klasse, eenen godsdienstigen echt Kerkelijken geest aan te kweeken, en haar te helpen behoeden tegen de verleiding van die Protestantsche genootschappen, welke er thans meer dan ooit op uit zijn, door laster en logenachtige geschriften, Katholieken ten afval van hun geloof over te halen.

De inteckenprijs op de *Godsdienstige Tractaatjes* is pr. jaargang of 12 maandelijksche Afleveringen *f* 2 25 *oningenaaid*, en *f* 3.45 *ingenaaid* in een net gedrukten, gekleurden omslag. De respective Inteekenaren ontvangen jaarlijks, ter verspreiding, 120 Exemplaren *Tractaatjes*, die hun per Ex. nog geen 2 Cents kosten. — Gedurende eene geheele maand, na de uitgave van ieder N°., zijn ook, *buiten inteekening, Godsdienstige Tractaatjes*, ter gratuite verspreiding, bij getallen, te bekomen voor de volgende prijzen:

100 Exemplaren à	*f*	2.50
— Ingenaaid in gekleurden omslag	»	3.50
50 Exemplaren à	»	1.75
— Ingenaaid in gekleurden omslag	»	2.25
25 Exemplaren à	»	1.00
— Ingenaaid in gekleurden omslag	»	1.25

NB. Complete stellen der reeds verschenen 10 Jaargangen, zijn mede, op billijke voorwaarden, verkrijgbaar.

Prijs-Courant der Wijnen van J. B. L. Piceni.

BIJ HET ANKER EN DE FLESCH.

STERKEN DRANK, LIKEUREN, ENGELSCHE EN BEIJERSCHE BIEREN, ENZ.

hieronder vermeld, te bekomen in den kelder op de hoek Kolk en N. Z. Voorburgwal, N. 47.

Lands- en Stads-Imposten, benevens de Flesschen zijn in de Prijzen begrepen.

ALLES TEGEN CONTANTE BETALING ZONDER KORTING.

ROODE BORDEAUX WIJNEN.	Anker.	Flesch.
Medoc zonder lak	*f* 20	*f* 0 50
" zwart lak	" 24	" 0.60
» rood lak	" 28	" 0.70
St. Estèphe	" 32	" 0.80
St. Julien etz.	" 36	" 0.90
Lynch Pauillac etz.	" 40	" 1.00
Pommier [illegible]	" 44	" 1.10
Villeneuve de Cantemerle	" 44	» 1.10
Château des 3 Moulins etz.	" 48	" 1.20
Barton Langoa St. Julien	" 60	" 1.50
Château Lafitte	" 80	" 2.00
" Margaux	" —	" 3.00
WITTE BORDEAUX	" 38	" 0.95
Ermitage	" 54	" 1.40
BOURGOGNE WIJNEN.		
Beaune	*f* 48	*f* 1.25
Pomard	" 68	" 1.70
Volnay	" 72	" 1.80
Nuits	" 84	" 2.10
Chambertin	" —	" 2.50
Chabli blanc vieux	" 40	" 1.00
Witte Wijn A.	" 20	" 0.50
" " B.	" 30	" 0.75
" Bergerac	" 40	" 1.00
" Graves	" 36	" 0.90
" Sauterne	" 36	" 0.90
" Musc. Frontignan	" 48	" 1.20
Champagne [illegible]	[illegible]	" 1.75
" [illegible]	" —	" 2.00
" qteSupe blanc	" —	" 2.25
" " " "	—	" 2.50
" " " et rosé	"	3.00
Port à Port vieux	*f* 60	" 1.50
" " "	" 80	" 2.00
Xeres of sherry	" 40	" 1.00
" "	" 50	" 1.25
Tenerif	" 56	" 0.90
Madera A.	" 40	" 1.00
" B.	" 50	" 1.25

	Anker.	Flesch.
Dry Madera C.	*f* 60	*f* 1.50
" " [illegible]	" 80	" 2.00
Spaansche Wijn	" 50	" 1.25
" "	" 60	" 1.50
Malaga 1e qté	" 40	" 1.00
" " [illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	" —	" [illegible]
Tintwijn	" —	" 4.00
KRUIDEWIJN	" 32	" 0.80
Moselwijn	" 32	" 0.80
Bodenheimer Rhijnwijn	" 30	" 0.75
Laubenheimer "	" 30	" 0.75
1846 "	" 32	" 0.80
Niersteiner "	" 36	" 0.90
Rudesheimer "	" 40	" 1.00
Scharlachberger "	" 40	" 1.00
Marcobrun. en Hochheim.	" 50	" 1.25
Liebfraumilch "	" 60	" 1.50
Geisenheimer "	" 60	" 1.50
RauenthalerBergw. "	" 80	" 2.00
Rudesheimer " "	" 80	" 2.00
Johannesberg. " "	" —	" 3.00
Steiberger Cabinetwijn	" —	" 4.00
Cognac Brandewijn A.	" —	" 1.00
» " B.	" —	" 1.25
" " oude C.	" —	" 1.50
Cogn. Brand. heel oude D.	" —	" 2.00
Witte Fransche Bwijn A.	" —	" 0.60
" Barcelona " B.	" —	" 0.70
" " " C.	" —	" 0 80
Voorloop van "	" —	" 1.20
Armagnac	" —	" 0.80
Jamaica Rum en Arac	" —	" 1.00
Siroop de Punsch van Rum	" —	" 1.10
" " of Arak	" —	" 1.20
" "	" —	" 1.40
Slemp Sirop.	" —	" 1.10
MEE.	" —	" 0 30
Limonade	" —	" 0.90
Extr. d'Absint Suisse	" —	" 1.60
Kirschenwasser	" —	" 1.40

	Anker.	Flesch.
Sup. fijn Genua Olie	*f* —	*f* 0.90
Bourdeaux Azijn	" —	" 0.30
Wijn Azijn	" —	" 0 20
Beste Genever	" —	" 0.50
Nieuwe Bessen	" —	" 0.60
[illegible]	[illegible]	" 0.60
[illegible]	" —	" 0.80
Hallo Helv. (groen bitter)	" —	" 0.70
Bisschop Essenz 't flesj.		0.30
ENGELSCHE BIEREN.		
Schotsch Ale	*f* 24	*f* 0.60
Brown stout	" 20	" 0.50
BEIJERSCH BIER	" 12	" 0.30
Jopenbier	" —	" 1.25
Hollandsch Gember en Borner.	" —	" 0.15

FIJNE FRANSCHE LIKEUREN.

Double Anisette Rouge
" " Blanc
" Curaçao
Eau d'Or
Eau d'Argent
Rattaffia de Cerise } *f* 1.50
Crème de Vanille
" " Rose
" " Noyaux
CREME DE KIRSCH extra Lekker
Persico en Parfait Amour

DOUBLE LIKEUREN.

Persico, Curaçao, Anisette, Framboisen, Pepermint, Nagelen, Guldewater, enz. à . . . *f* 1 per Flesch.

ORDINAIRE LIKEUREN.

Witte en Roode Schillen, Anijs, Lawits, Garrewij, Borstwater à 65 cts. per Flesch. Puike Bessensap à 30 per Flesch. Cardemon à 75 cts. per Flesch.

Het bovenstaande alles verimpost en gebotteld op Flesschen zijnde, zoo kan het verlangde direkt *franco* aan huis bezorgd worden. Voor buiten Amsterdam zijn de Prijzen *f* 4 per anker minder, vrij aan boord. (De ledige Flesschen worden tegen 5 Cents en de halve Flesschen à 2½ Ct. per stuk in betaling aangenomen.)

Alle verdere onkosten van Brievenporten, Vracht van Retourzendingen van Manden en Flesschen enz. komen ten laste van Committenten, welke tevens herinnerd worden dat de betaling à Contant geschieden moet, of dat de schippers etc. de gelden de eerstvolgende reis mede brengen, zoo het niet betaald is bij het ontvangen aan boord, hetwelk het verkieslijkst is.

NB. De Kelder is open van des Morgens 7 tot des Avonds 11 uren. *Voor* en *na* dien tijd vervoege men zich aan het Woonhuis en Slijterij boven den kelder. Prijscourant *gratis* te bekomen.

(MEE) Die de Mee kent, weet dat dezelve een gezonde drank is, en in vele gevallen als een zoogenaamd huismiddel kan gebruikt worden, daarom en om den Billijken Prijs wordt dezelve aanbevolen.

Nog 2 dagen in de week disponibel een **GROOTE KAMER**, geschikt tot het houden van Collegiën, te bevragen bij bovengenoemde. (2709)

Te Amsterdam bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.